

Сколіоз

Що таке сколіоз?

Сколіоз являє собою прогресуюче захворювання, яке проявляється викривленням хребетного стовпа відносно його осі.

Викривлення хребта може бути як у лівий так і в правий бік.

У процесі хвороби відбувається ускладнення, що істотно впливає на деформацію грудної клітки.

Також схильні до деформування тазові кістки, внаслідок чого уражаються внутрішні органи.

Поперековий і грудний відділи найбільш схильні до цього виду захворювання.

Дитячий сколіоз - проблема, що найчастіше зустрічається.

Розвиток патології починається у віковому проміжку з п'яти до п'ятнадцяти років, оскільки в цей період опорно-руховий апарат дитини має найактивніше зростання. Часто це пов'язано з періодом статевого дозрівання.

Розвиток захворювання припиняється в той момент, коли процес росту дитини припиняється.

У більшій зоні ризику перебувають дівчатка, у яких ймовірність розвитку захворювання набагато вища, ніж у хлопчиків.

Деформація хребетного стовпа може так само початися в період вагітності, через неправильне положення плода.

Викривлення хребців, що виникло, з плином часу посилюється, тому дуже важливо його діагностувати на ранній стадії, коли ще можна запобігти розвитку хвороби.

Причини розвитку сколіозу

Етіологія хвороби така, що сколіоз може бути як набутим, так і вродженим.

Вроджена форма сколіозу має свій розвиток через асиметричний розвиток хребта.

Причиною тому можуть бути зрощені хребці, або ж якісь аномалії в розвитку хребетних відростків і дужок.

Інші причини виникнення і розвитку хвороби - як правило, можна охарактеризувати причинами захворювання сполучних тканин, перенесених важких травм хребта, порушення обміну речовин, патологією м'язів і нервової системи.

Існує ще таке поняття, як рефлекторний сколіоз, коли внаслідок якихось больових відчуттів хворому доводиться приймати незручну (неприродну) позу, з метою зменшення болю.

У результаті чого відбувається компенсаторне порушення постави.

Загальні причини можна охарактеризувати таким чином:

- розвиток торсії - коли відбувається розворот хребців через анатомічно неправильну будову ребер хворого
- наслідки розвитку остеохондрозу
- деформація міжхребцевих дисків
- перенесені травми спини, удари
- патологія м'язової системи - деформація кісток через неправильну підтримку м'язового кора
- можливі вади, при народженні, у розвитку кісток
- вагітність із неправильним положенням дитини
- зайва вага
- тривале неправильне положення під час роботи за столом
- онкологічні утворення в хребті
- перенесені вірусні, інфекційні захворювання, запальні процеси

У зрілому віці захворювання на сколіоз може мати значне ускладнення, тому ця хвороба потребує своєчасного та комплексного лікування тривалий час.

Види та ступені сколіозу

Сколіоз ділиться за напрямком на лівосторонній і правосторонній.

Так само йде поділ за формою свого викривлення:

- С-подібний сколіоз - коли викривляється поперековий або грудний відділ в одному напрямку (права або ліва сторона).
- S-подібний хребетний стовп - коли відхилення від осі відбувається у двох відділах хребта в різні боки для компенсації
- Z-подібний - форма, яка трапляється рідше, у цьому випадку викривлення відбувається в трьох місцях хребта.

За місцем своєї локалізації, хвороба сколіозу підрозділяється на:

- шийно-грудний
- грудний
- поперековий
- попереково-грудний
- попереково-крижовий

За формою своєї тяжкості, сколіоз ділиться на чотири ступені:

- перший ступінь сколіозу характеризується кутом викривлення хребта 10° , симптоми: плечі на різному рівні, асиметричність талії, сутулість спини;
- другий ступінь сколіозу характерний кутом викривлення $11-25^\circ$, симптоми: викривлення половини таза, у грудному відділі спостерігається випинання, контур шиї та плечей з обох боків - різний. На рентгені проглядається деформація хребців;

- у третьому ступені кут викривлення вже 26-50°, симптоми: крім спостереження симптомів перших двох стадій, спостерігаються ослаблені м'язи живота, западання ребер, з'являється горб. Унаслідок деформації грудної клітки може ускладнюватися дихання. Рентген показує скручування хребців;
- четвертий ступінь належить до важкої форми - кут викривлення від 50°, симптоми: спостерігається значна скелетна деформація, реберний горб, розтягнення м'язів. На рентгенівських знімках спостерігається патологічне скручування хребців. У дітей і підлітків припиняється ріст.

Класифікація сколіозу:

- інфантильний - сколіоз у дітей до двох років;
- ювенільний ідіопатичний - спостерігається у віці від 4 до 6 років;
- адолесцентний - проявляється у дітей віком від 10 до 14 років.

Симптоми сколіозу

На перших стадіях сколіоз не має явно вираженої симптоматики.

Тільки досвідчений фахівець може виявити початкові ознаки хвороби, на основі опитування пацієнта і спеціальних методів обстеження.

За зовнішніми ознаками початкової стадії, можна визначити зачатки хвороби.

У разі, коли під час нахилу вперед, спостерігається помітне викривлення хребта.

При вимірах відстаней між рукою і талією, видно очевидні відмінності.

А також візуальна несиметричність лопаток.

З плином посилення хвороби відбувається збільшення деформації хребта, і з'являються перші ознаки захворювання, які вже можна визначити зовнішнім чином.

Це пов'язано з рівнем плечей, а також формою спини і талії.

На пізніших стадіях, коли хвороба посилюється, спостерігаються симптоми порушення роботи внутрішніх органів.

Симптоми залежать від ступеня і області деформації.

Викривлення можуть відбуватися як у шийному, так і в грудному та поперековому відділах хребта.

Викривлення при сколіозі може виникнути в шийному, грудному та поперековому відділах.

З метою ефективного лікування хвороби та уникнення ускладнень, дуже важливо виявити її на ранніх стадіях.

Для цього потрібно своєчасно звернутися до фахівця.

Діагностика сколіозу

Діагностика захворювання проводиться поетапно:

Проводиться зовнішній, візуальний огляд пацієнта, якому пропонується зайняти три положення: стоячи, в сидячому положенні і лежачи на кушетці.
У процесі огляду лікарем проводяться вимірювання довжини ніг, хребта.
Оцінюється стан рухливості хребта, попереку і суглобів.
Спостерігається наскільки симетричні лопатки, плечі.
Робиться огляд грудної клітки, попереку і таза.
Перевіряється м'язовий тонус.
Далі пацієнт відправляється на рентген.
Знімки робляться в різних положеннях, що більш суттєво допомагає визначити ступінь захворювання, кут викривлення відносно осі та деформації.
І нарешті, використовується інструментальне обстеження.
Для виявлення більш детальної картини дається направлення на ультразвукове дослідження.
Для діагностики м'яких тканин і хрящів використовують метод обстеження МРТ (магнітно-резонансна томографія).

Лікування сколіозу

Для правильної та своєчасної діагностики захворювання необхідне своєчасне звернення до лікаря-фахівця.
Лікар, залежно від ступеня тяжкості хвороби, призначить відповідний курс для лікування.
Усе залежить від ступеня тяжкості сколіозу.
У разі першої стадії захворювання необхідно запобігти подальшій деформації.
У цьому разі використовують фізіотерапевтичні методи, лікувальну гімнастику, масаж.
Дуже корисні заняття плаванням у басейні.
Сколіоз другої стадії, крім названих процедур за першої стадії, ще додається ортопедичний корсет і витягування.
Пацієнтам із третьою стадією необхідна хірургічна допомога.
Виняток може бути тільки в разі дітей до 11 років.

Масаж у разі сколіозу

Кожному пацієнту підбирають суто індивідуальну техніку та інтенсивність масажу, які проводять у два етапи:

- інтенсивний масаж - з метою збільшення тону м'язів і збільшення кровообігу.
- Рухи спрямовані на пом'якшення і розслаблення тіла.

Консервативне лікування сколіозу включає в себе носіння ортопедичного корсета для хребта.
Корсет здійснює фіксацію хребців в анатомічно-правильному положенні.
У результаті чого знімається навантаження з проблемного місця.
Час тривалості носіння корсета визначається суто індивідуально для кожного пацієнта.
Зазвичай час носіння від півроку і більше.
З метою профілактики призначається носіння бандажа з м'якого матеріалу.

Фізіотерапія - допомагає відновлювати метаболізм, зменшує больові відчуття, знімає набряклість і запалення, покращує кровообіг.

Для нормалізації роботи хребта застосовують мануальну терапію та остеопатію. Остеопатичні методи лікування спрямовані на розслаблення мускулатури, яка має напругу у зв'язку з порушенням пропорційності.

У результаті чого змінюється положення внутрішніх органів, знімаються спазми та негативні симптоми.

У разі, якщо хвороба є наслідком якоїсь травми, то в цьому випадку насамперед потрібно усунути основну причину хвороби.

До лікування сколіозу необхідно підходити комплексно і цілеспрямовано.

У юному віці хвороба має властивість дуже швидко прогресувати, тому дуже важливо своєчасно звертатися до фахівця.

Грамотне лікування сколіозу може врятувати від небажаних ускладнень та інвалідності.

Одним з ефективних методів лікування сколіозу є тракційна терапія.

Використовується вона досить успішно в комплексному лікуванні цього захворювання.

Адже головним завданням у лікуванні сколіозу є надати хребту нормальне його положення, і в цьому разі приходиться нам на допомогу тракційний метод лікування. Основним завданням тракції служить розтягнення м'язів і зв'язок, прилеглих до хребців.

Внаслідок чого відстань між хребцями збільшується, що зі свого боку допомагає зняти компресію з нервових закінчень, зменшити больові відчуття і поліпшити кровопостачання.

З м'язів знімається напруга, це допомагає знизити компресію на нервові закінчення і кровоносні судини, а отже, істотно зменшити набряк, позбавити пацієнта болю і відновити кровообіг.

М'язи стають менш напруженими.

У разі пізньої стадії захворювання і неефективності використання консервативних методів лікування, лікарі вдаються до хірургічного втручання.

Операція призначається у випадках:

- Усунення порушення постави
- Зупинення прогресування хвороби
- Виправлення порушень положення хребта
- У разі виникнення серйозних порушень у роботі внутрішніх органів

Профілактика сколіозу

Сколіоз належить до одних із дуже серйозних захворювань, яке може призвести людину до повної інвалідності.

Однак у разі дотримання низки правил, людині можливо уникнути серйозних ускладнень і прогресування хвороби.

До цих правил належить увага до свого положення в повсякденному житті.
Стежити за вертикальністю своєї осі хребетного стовпа.
А так само стежити за положенням голови, шиї, плечей і таза під час ходьби.
Приділяти увагу під час вибору взуття для себе, яке не спричинятиме навантаження на хребет.
Важливим буде приділяти увагу своїй фізичній активності.
Виконувати фізичні вправи, що зміцнюють м'язи спини і роботу на тазостегновий суглоб.
Відвідування занять йогою та пілатесу, де плавні рухи сприятимуть зміцненню та профілактиці захворювання.

Наслідки та ускладнення сколіозу

До лікування сколіозу потрібно вдаватися одразу, як тільки виникли підозри на проблему.
Інакше хвороба почне прогресувати, що призведе до плачевних наслідків.
На ранній стадії перебіг хвороби практично не помітний.
Але в міру свого прогресування відбуватиметься значний процес деформації.
У результаті чого з'являються сильні болі під час фізичного навантаження або довгого положення тіла.
Грудні ребра з плином прогресування хвороби починають зміщуватися, тим самим чинять тиск на грудну клітку і серце.
Виникає утруднене дихання, у серця змінюється його серцевий ритм.
Пацієнт скаржиться на хвороби шлунково-кишкового тракту, відбувається порушення стільця.
Відбувається защемлення нервів, порушуються обмінні процеси.
У разі тривалого прогресування без належних дій може настати повна інвалідність.
Не запускайте хворобу, при виявленні підозр звертайтеся до фахівця.
Пам'ятайте, що хворобу легше попередити, ніж лікувати!